

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 5. februarja 1927.

Telefon št. 552

STEV. 14.

Nujne gospodarske reforme.

V četrtek se je vršila seja članov finančnega odbora, na kateri se je sestavilo poročilo za narodno skupščino o najnujnejših ukrepih za sanacijo našega gospodarstva. V poročilu odbora se naglašja, da se je storilo vse, da se gospodarska kriza olajša. Stagnacija poslov zmanjšuje zasebne, pa tudi državne dohodke. V poročilu poudarja finančni odbor, da je bilo pri sanaciji našega gospodarstva držati se naslednjih smernic:

Pri državnih gospodarskih podjetjih je potrebna deatizacija. Državna podjetja v rokah zasebnih komercijalistov bi uspevala, med tem ko jih birokratična državna uprava prisili k vegetiranju.

V valutni politiki se mora obdržati stabilizacija. Valutna reforma se ne sme izvesti preje, dokler se ne izboljšajo gospodarske razmere.

Potrebno je skleniti čimprej trgovinske pogodbe s tujimi državami in voditi pri tem carinsko politiko v smislu zahtev najširših ljudskih slojev.

Davki se morajo izenačiti. Pravilno se mora tudi rešiti vprašanje davčnih zaostankov.

Tarifna politika zelo škoduje trgovini in industriji. Zaradi tega je potrebno v interesu vseh gospodarskih krogov znižati tarife.

V poročilu se tudi obširno govori o reorganizaciji poslov v prometnem ministertvu, posebej o vprašanju nabave premoga in popravila voznega pakta.

Glede upokojujencev se zahteva izenačenje vseh upokojujencev in revizija akta upokojitve tistih, ki so se predčasno upokojili. V poročilu se tudi naglašja, da se bodo k finančnemu zakonu predložili amandamenti, v katerih se bodo rešile važne ljudske

potrebe, in o katerih bo finančni odbor razpravljajal začasa načelne proračunske debate v skupščini.

S poročilom finančnega odbora se vsekakor popolnoma strinjamo. Zahteve so utemeljene, predlogi so dobri in morda bi nam še bolj ugajali, če bi jim finančni odbor dodal še predloge, koje je sprejela zadnja konferenca zastopnikov zbornic, ki je razpravljala o gospodarski krizi. Konferenca je vprašanje naše gospodarske misli temeljito predelala, stavila izcerpne predloge, koji bi se brez vsakih težav morali in tudi mogli izvesti. Finančni odbor je imel priliko, da tem predlogom vsaj delno ugoditi. Ugotoviti pa moramo, da se je prav gospodarska plat proračuna obravnavala zelo mačehovsko. Zato moramo k gornjemu poročilu dostaviti, da imamo puhlih fraz že dovolj in da bi bilo prav, če bi se merodajni faktorji že vendar enkrat lotili pozitivnega dela. Siti smo že lepih besed in čas bi bil, da se pristopi k smotrenemu, treznemu delu!

Sestavila se je nova vlada. Novi ministri so prevzeli svoje posle. Ministrstvo trgovine in industrije pa še ni zasledeno. Medtem ko smo slišali, da se v političnih klubih pripravljajo za ta ali oni portfelj, ostane baš ministrstvo trgovine in industrije nezasedeno. Značilno je to za naše razmere, zlasti ker se to ni pripetilo prvič pri sestavljanju nove vlade. Baš to pa nam razodeva vso tragiko naših razmer. Za pozitivno, gospodarsko delo ni bilo doslej smisla, nobenega pravega razumevanja. Ko se je enemu izmed pretendentov na ministrski stol ponudil portfelj ministra trgovine in industrije, je ta, če smemo verjeti vestem beograjskih listov, izjavil, da noče prevzeti smeti svojega prednika, Mogoče, da je imel prav!

boju, ampak potem medsebojnega razumevanja in kompromisov v okviru meščanskih skupin. Mnogi pripadniki pridobitnih slojev so sočasno tudi poljedelci in lastniki gozdnih posestev, nasprotno pa imajo številni poljedelci industrijske in obrtne postranske obrate. Ti so dolžni, da v prvi vrsti propagirajo idejo sporazuma, ker morejo ravno ti najbolj presoditi, da skupna kriza nas vse tlači. Dovolite mi torej, da z zadoščenjem ugotavljam, da bo solidarnost trgovine, obrti, industrije in poljedelstva zagotovo zmago meščanske misli.

Ako so pomembne te besede uglednega gospodarja za Avstrijo, niso nič manj pomembne tudi za našo državo, ko se ob različnih prilikah umetno ustvarjajo nasprotstva med posameznimi panogami našega gospodarstva. Vsi imamo samo en interes, da premagamo trde čase gospodarske krize in nesporečno priznavamo, da je od blagostanja naših kmečkih domov v glavnem odvisno blagostanje naše trgovine, obrti in industrije.

PLAČANJE DAVKOV Z 20-ODSTOTNIMI PRIZNANICAMI.

Finančni minister je naročil vsem davčnim uradom, da sprejemajo 20 odstotne kronске priznanice, ki so bile svojčas odtegnjene zasebnikom pri žigosanju kron, kot plačilno sredstvo za davčne zaostanke.

CARINA NA IZVOZ SEMENA KONOPLJE IN REPICE.

Akcijo, katere je pokrenila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se ukine izvozna carina na seme konoplje in repice, je našla, kakor poročajo strokovni časopisi, v interesiranih krogih tudi izven zborničnega področja živahen odmev.

DO KATERE DOBE STAROSTI JE TELESNI DELAVEC DOLŽAN PLAČATI DAVEK NA ROČNO DELO TELESNIH DELAVCEV?

V zadnjem času se telesni delavci v nekaterih industrijskih podjetjih upirajo plačevanju davka na ročno delo delavca, ako so stari preko 60 let, češ, da je finančna uprava znižala 65-letno starost, ki delavca oprošča plačila davka na ročno delo, na 60 let. Pri tem se sklicujejo na neki odlok, katerega je finančna delegacija v Ljubljani naslovila na tukajšnjo tobačno tovarno in o katerem je zvedelo delavstvo tudi izven tovarne. Po tem odloku delavci v tobačni tovarni, ki so stari preko 60 let, niso dolžni plačevati davka na ročno delo. Na konkretna vprašanja v tem oziru pojasnjujemo sledeče: Davka na ročno delo, ki so ga dolžni plačevati delavci, ki prejemajo za služek od privatnih oseb in naprav, so po členu 177. finančnega zakona 1926-1927 oproščeni telesni delavci nad 65 let. Telesni delavci, ki prejemajo svojo dnevno mezdno od države in samoupravnih teles, ne plačujejo davka po tem členu, ampak po vsej kraljevini po členu 5. zakona o odmeri davka za leto 1921/1922 v Srbiji in Črni gori. Po tem zakonu so telesni delavci, ki prejemajo plačo od države ali samoupravnih teles, oproščeni srbskega davka na telesno delo že, ako so dovršili 60. leto starosti. Fizična starost, ki oprošča delavce plačevanja davka na delo, je torej drugače določena za delavce v privatni, in drugače za delavce v državni ali samoupravni službi. Odlok, katerega je finančna delegacija naslovila na tobačno tovarno, se vsled

tega ne more nanašati tudi na delavce v privatni službi. Za te velja slej kot prej člen 177. finančnega zakona 1926/1927, ki predvideva davčno prostost samo za delavce, ki so prekoračili 65. leto starosti.

TRGOVSKO BOLNIŠKO IN PODPOORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI.

Po poročilu, kojega je prejela iz Beograda naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, je bil v finančnem odboru sprejet predlog za spremembo § 202. prehodnih določil zakona o zavarovanju delavcev, s katero se Trgovskemu bolniškemu društvu v Ljubljani da zakonska podlaga za samostojno delovanje kot organ Središnjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Če bo ta sklep finančnega odbora odobrila tudi narodna skupščina, bo s tem ugodeno akciji, za kojoj smo se že izza leta 1922 zaman trudili in za katero se je zavzel zlasti zbornični tajnik g. dr. Fr. Windischer. Upajmo, da se bo posrečilo izvesti to akcijo s popolnim uspehom do konca, zlasti ker je obljubil svojo pomoč sam minister za socialno politiko g. dr. Gosar.

Engelbert Franchetti — jubilent.

Načelnik Zveze obrtnih zadrug, preizkušeni organizator in delavec na polju slovenskega obrtništva g. Engelbert Franchetti, praznuje v ponedeljek, dne 7. t. m. 30-letnico samostojnega obrtovanja. Obenem pa praznuje jubilent ta dan tudi 30-letnico svojega javnega delovanja, kajti neposredno potem, ko mu je bil podeljen obrtni list, je bil Franchetti izvoljen za tajnika Zadruge brivcev v Ljubljani in že na tem mestu si je s svojim prizadevanjem in marljivim delom za obrtniške interese pridobil med svojimi tovariši toliko zaupanja, da so ga kmalu nato izvolili za združnega načelnika. Od tedaj vidimo Franchettija povsod, kjer je bilo treba dobrih delavcev. Korakal je od stopnje do stopnje, tako, da ga najdemo kmalu v najodličnejših stanovskih korporacijah in organizacijah, kjer je z besedo in dejanjem zastopal interese svojega stanu.

Ko se je začel naš jubilent uveljavljati kot gospodarski delavec, niso bile razmere med našim obrtništvom najlepše. O kaki obrtniški organizaciji v onih časih je jedva mogoče govoriti. Treba je bilo veliko samozatajevanja, najboljša volje in jeklene žilavosti, kajti težave, koje je moral premagati tedaj slovenski gospodarski delavec pri oblastvih, pa tudi med svojimi lastnimi tovariši, so bile ogromne. Kljub vsem težavam ni Franchetti omagal in tudi v najhujših razmerah ni izgubil dobre volje. Smoteno in neuklonjivo je šel za svojimi cilji. Vztrajen in dosleden, mož jeklenega značaja in poštenosti, je dosegel Franchetti v svojem delovanju najlepše uspehe.

Danes zre naš jubilent s ponosom na svojo prošlost, polno vzornega in nesebičnega delovanja. S ponosom in hvaležnostjo pa zrejo na njegovo delovanje in nanj tudi vsi njegovi tovariši. Prijateljem in gratulantom, ki se poklonijo Franchettiju ob tem pomembnem jubileju, se pridružimo tudi mi s priskočno željo, da mu bi bilo dano delovati v zdravju in veselju še mnogo let, v prospeh slovenskemu obrtništvu in ponos svojemu narodu!

Industrija in poljedelstvo.

Na konferenci avstrijskih zbornic, ki se je vršila te dni na Dunaju, je podal zbornični predsednik dr. Schuster v debati o politiki in gospodarstvu krasen referat o medsebojnih odnosih industrije in poljedelstva. V svojem referatu je med drugim izvajal sledeče:

»Dovolitimi, da v debati o politiki in gospodarstvu naznačim s par besedami odnose med poljedelstvom in trgovino, obrtjo in industrijo. Ni dvoma, da interesi obeh niso istovetni. Vodili so se med obema skupinama boji posebno glede trgovske politike in carinskih vprašanj. V teh ozirih so bila nasprotja neizbežna.

Ta nasprotja morajo pa po mojem mnenju izginiti pred velikimi, skupnimi nalogami. Polagoma, a brez prestopa se pod trdo pezo gospodarske krize obe skupini vedno bolj približujeta. Vedno bolj prihajajo naši stanovni in poljedelci do prepričanja, da so interesne razlike pri količkah dobri volji premostljive.

Razumljivo je, da ne morejo niti trgovina, obrt in industrija, niti poljedelstvo pri trgovsko-političnih pogajanjih odpovedati se svojim življenjskim potrebščinam. Obe skupini morata stremeti za tem, da v vprašanih trgovske politike soddločujeta. Na drugi strani pa prodira vedno bolj do veljave zavest, da so vprašanja trgovske politike samo vprašanja podrejenega pomena, kajti glavna naloga vseh pridobitnih slojev je vendar, da soli-

darno nastopajo v boju za meščanski gospodarski red.

Med področji industrije, trgovine in obrti na eni in poljedelstva na drugi strani obstoja tesna živa vez. Saj tvorijo te štiri skupine enotno telo, v katerem delo enega koristi drugemu. Poljedelstvo je eden najvažnejših odjemalcev trgovine, obrti in industrije, te gospodarske panoge so pa zopet najtehtnejši kupci poljedelskih produktov. Vsak žanje to, kar je drugi vsejal in vsakdo opira ali podre sebe in sočasno tudi ostale.

Vedno so se pojavljali ljudje, ki so znali nasprotja, katerega dejansko med interesi poljedelstva in pridobitnih panog niti obstojala niso, netiti, da so na hrbtu borečih se strank tem lažje uveljavljali svoje posebne interese. Nikatega drugega cilja nimajo takozvani agrarni programi socijalističnih strank. V pozitivnem delu ta program ne pove drugega, kakor kar so vsi uvidevni meščanski krogi že sami vedno zastopali, v negativnem delu pa pomenja uničenje poljedelstva in sicer ne le veleposestev, ampak tudi kmečkih domov. Trgovina, obrt in industrija so si zaeno s poljedelstvom na jasnem, da je glavni pogoj za njihov obstoj, podlaga za njihovo ustvarjanje, vzdrževanje meščanskega gospodarskega reda in zasebne lastnine.

Tako prihajamo do tega, da si te skupine vidno prizadevajo, da svoja interesna nasprotstva izražajo ne v

Svetovna produkcija in svetovne zaloge zlata.

Londonska tvrdka Samuel Montagu and Co. priobča pravkar svoje letno poročilo o trgih žlahtnih kovin. Iz tega poročila sledi pregled o svetovni produkciji zlata in vidimo, da je Transvaal produkcijo zelo dvignil. Če bi dviga v Transvaalu ne bilo, bi bila šla svetovna produkcija za ca. 500.000 funtov nazaj.

Svetovna produkcija v milijonih funtov:

Leto	Skupaj	Brit. imperij	Transvaal
1913	94.7	58.6	37.4
1921	68.0	47.4	34.5
1922	65.5	44.6	29.8
1923	75.5	53.4	38.9
1924	81.0	56.0	40.7
1925	81.0	56.1	40.8
1926	82.0	57.2	42.3

Prav zanimiv je ta seznam tudi zato, ker vidimo, da producira Britanski imperij sedaj okoli 70 odstotkov vsega zlata, napram 62 odstotkom pred vojsko, da torej svetovna kontrola zasebnogospodarsko že nekako na tri četrtine obstoji. Iz tega zopet lahko sklepamo, da bi nadprodukcija zlata, če bi hotela postati škodljiva, dala Angliji priliko utesnitve produkcije; saj je angleška vlada prav tako kakor vsako druga zainteresirana na tem, da je vrednost zlata stabilna.

Sedaj pa pogledajmo, kakšne so rezerve zlata v raznih državah. Številke zopet v milijonih funtov.

1. Zedinjene države	842.71
2. Britanski imperij	256.29
3. Francija	220.13
4. Belgija	123.03
5. Japonska (vključ. srebro)	115.65
6. Španija	101.44
7. Argentina	89.64
8. Italija	67.45
9. Nemčija	66.95
10. Holandska	34.21
11. Rumunija	22.68
12. Švica	18.71
13. Rusija	17.38
14. Java	16.36
15. Chile	14.29
16. Finska	12.99
17. Švedska	12.39
18. Urugvaj	11.67
19. Danska	11.53
20. Brazilija	10.69
21. Norveška	8.12
22. Ogrska	6.07
23. Poljska	5.40
24. Peru	4.74
25. Egipt	3.60
26. Jugoslavija	3.41
27. Mehika	2.16
28. Portugalska	1.90
29. Avstrija	1.39
30. Latvija	0.94

Daleč pred vsemi so Zedinjene države. Čudimo se velikim zalogam Francije in še bolj zalogam Belgije in Španske. Vsakemu se bo čudno zdelo, da je Italija pred Nemčijo, še bolj pa,

da je Rumunija tako zelo spredaj in Rusija tako zelo zadaj. Brazilci so menda z nabiranjem zlatih zalog šele začeli; hočejo svojo enoto milreis spremeniti v cruzeiro. Da je Poljska tako zadaj, nam tudi ne gre v glavo, za Mehiko pa še manj. Primerjaj jugoslovanske zlate rezerve s holandskimi in rumunskimi! »Nemčija je kljub velikim pridobitvam zadnjih let šele na devetem mestu. Vedeti pa moramo, da pri zlatih rezervah ni merodajna samo količina, temveč tudi korist, ki jo znamo dobiti iz njih; da je to res, nam pravi dejstvo, da pred Nemčijo ni samo Francija, temveč tudi Španija in Argentina, da pa kljub veliko manjšim nalogam financiranja ne morejo svoje vrednote tako stabilizirati kot Nemčija.«

Angleška zunanja trgovina z zlatom 1926. Navedemo samo glavne postojanke:

	Importi v funtih	Eksperti v funtih
Nemčija	5.811	12.554.560
Holandska	241.405	8.021.518
Britanska Indija	—	2.633.961
Francija	164.897	1.696.603
Straits Settlements	—	1.592.929
Rusija	2.537.492	1.057.000
Avstrija	238	1.055.960
Švica	—	871.599
Ceylon	—	544.950
Južna Amerika	—	262.000
Belgija	595.700	247.777
Zedinjene države	37.000	233.800
Transvaal	31.488.700	—
Brit. Zahodna Indija	1.293.108	—
Rhodesija	2.022.494	—
Skupno	38.550.761	27.152.598

Torej je bilo importov zlata dosti več kot eksportov. London si je v lanskem letu svoje mesto v mednarodnem zlatem prometu končno veljavno zopet priboril nazaj. Kljub velikim nakupom Nemčije, Holandske itd. je bila angleška zlata baza lani visoko aktivna.

AVSTRIJA SE PRIPRAVLJA NA DELNO VALORIZACIJO HIPOTEKARNIH TERJATEV.

Odsek Narodne skupščine, ki razpravlja o odpomoči malim rentnikom, je na eni zadnjih sej obravnaval predlog o omejeni valorizaciji hipotekarnih terjatev. Po tem predlogu naj bi se dovoljevala valorizacija načeloma samo z upoštevanjem gospodarskih razmer upnika in dolžnika. Vsak primer naj bi se individualno obravnaval in pripustilo sodniškemu preudarku kolikor mogoče prosto roko. Preko 1 petine svoječasne vrednosti terjatve naj bi se povišanje ne dovoljevalo. Vlada tega predloga ne odklanja.

PRISILJEN SINDIKAT.

Iz Bukarešte poročajo: Že dolgo časa pripravljajo v Rumuniji sindikat špiritovih tovarn in se jim je posrečilo, da so spravili že 70 odstotkov tovarn pod skupen klobuk. Tako industriji špirta kot

vlada, ki hoče imeti kontrolo nad produkcijo špirta, hočejo, da pristopijo vse tovarne kartelu, in bodo napravili zato prisilen sindikat. Vse rumunske tovarne špirta morajo pristopiti.

OGRSKI VAGONI ZA JUGOSLAVIJO.

V smislu mirovnega sklepa mora dobaviti Ogrska Jugoslaviji vagoni. V ogrskem trgovskem ministristvu so izdelali sedaj produkcijski načrt za te dajatve in so dali kartelu ogrskih tovarnih vagonov nalog, naj izdela potrebno število vagonov. Prve vagoni bo poslala Ogrska v Jugoslavijo v letošnjem decembru. Smo že pisali, da ima kartel dosti dela.

POSLEDICE UKINITVE STANOVANJSKE ZAŠČITE NA OGRSKEM.

Ogrska vlada je pred kratkim naredbenim potom popolnoma ukinila zaščito za poslovne lokale. Za številne trgovce in obrtnike je imela ta odredba jako trde posledice. Hišni posestniki so jim deloma povišali najemnino na štirikratno izmero dosedanje najemnine. Naredba priznava hišnim posestnikom tudi pravico, da prevzamejo poslovne lokale sami v lastno porabo ali pa jih prepustijo sorodnikom, če jih potrebujejo. Ta pravica se pogosto zlorablja: Odpovedani so lokali znanim tvrdkam, njihove lokale hočejo hišni posestniki porabiti za otvoritev lastnih podobnih prodajaln in porabljati dober sloves prejšnjega najemnika. Trgovci so se obrnili na vlado, da prepreči zlorabe pri uporabljanju gornje pravice. Stanovanjska zaščita za stanovanja preneha na Ogrskem dne 1. maja t. l.



Trgovina.

Za izvoznike deželnih pridelkov na Moravsko. Čehoslovaška tvrdka želi prevzeti konsignacijsko skladišče deželnih pridelkov za Moravsko. Interesenti, ki bi želeli stopiti v stike s tvrdko, naj prijavijo svoja imena Zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

Natečaj za senzalska mesta. Ljubljanska borza za blago in vrednote razpisuje 4 senzalska mesta za blagovni oddelek (dve za lesno stroko, dve za deželne pridelke, kolonialno in drugo blago), ki se bodo izpolnila po potrebi. Reflektanti morajo predložiti dokaze: a) o jugoslov. državljanstvu; b) dovršenem 24. letu; c) o dosednji neoporočenosti; d) o svobodnem oskrbovanju lastne imovine; e) o dovršenih trgovskih študijah in večletni blagovni ali pa mešetarški praksi; e) o mešetarškem izpitu, opravljenem v do-

brim uspehom (izpit se lahko opravi tudi po ev. imenovanju v roku, ki ga določa pravilnik za borzne senzale); f) o znanju slovenskega in drugih jezikov. Ob event. imenovanju morajo reflektanti položiti kavejco Din 15.000.—. Detajlirane ponudbe z navedbo reference naj se pošljejo do dne 21. februarja 1927 tajništvu ljubljanske borze za blago in vrednote, Kongresni trg št. 9. I. nadstropje (Filharmonija), kjer se dobe vse nadaljnje podrobne informacije.

Zagrebski zbor priredi v letu 1927 sledeče sejme: od 1. do 8. maja VII. mednarodni specialni sejm avtomobilov, gospodarskih strojev, radio-apratov in kalorično razstavo, od 28. avgusta do 5. septembra VIII. mednarodni splošni vzorčni semenj.

Poznanjski velesemenj. Mednarodni semenj v Poznanju (Poljska) se vrši od 1. do 8. maja 1927. Informacije daje R. Golebiowski, Ljubljana, Stari trg 19/II.

Solunski semenj. Trgovska in obrtniška zbornica kraljevine SHS v Solunu je obvestila ministristvo trgovine in industrije, da je drugi mednarodni semenj v Solunu določen za čas od 18. septembra do 3. oktobra t. l. Semenj se bo vršil na istem prostoru, kjer je bilo sejmišče že prošlega leta. Sejmska uprava je sklenila, da ostanejo vsi paviljoni iz lanskega leta. Postavili se bodo tudi novi paviljoni, če bode to po prijavah za udeležbo sploh potrebno. Člani uprave sejma pričakujejo, da se bodo letošnje prireditve udeležile od tujih držav s posebnimi paviljoni poleg Rusije in Bolgarije tudi naša država, Italija, Francija, Rumunija in Madžarska.

Zunanja trgovina Švedske. Proti pričakovanju je prinesel december s 152 milijoni eksporta aktivnost 5 milijonov švedskih kron, dočim je bil november za tri milijone pasiven. Kljub neugodnim vplivom angleškega premogovnega štrajka na švedsko gospodarstvo izkazuje preteklo leto 1926 prav ugodno trgovsko bilanco. Vrednost eksporta se je dvignila od 1359 milijonov v letu 1925 na 1416 milijonov v lanskem letu, vrednost importa pa od 1446 milijonov na 1492 milijonov; vidimo, da je bil lanski import še zmeraj večji kot eksport, pa ne za toliko večji kot v letu 1925. Dvig trgovskega prometa je bil večji, kot nam to številke povedo. Kajti indeks cen je od leta 1925 na leto 1926 padel od 161 na 149. Bojijo se, da zboljšanje gospodarskega položaja v letošnjem letu ne bo šlo v isti meri naprej kot doslej; konkurenčni pogoji za švedsko gospodarstvo so se namreč v zadnjih mesecih zmeraj neugodnejše oblikovali, zlasti odkar je začela nastopati na novo racionalizirana nemška industrija. Optimisti pa pravijo, da morda v letu 1927 ugodni razvoj ne bo šel tako hitro naprej, kot je šel v preteklem letu, da se pa vseeno leto 1927 obeta kot leto nadaljnje napredka. Mnogo govorijo in pišejo sedaj na Švedskem o pristopu Švedske k mednarodnemu jeklenemu kartelu.

LISTEK.

Dragan Miličević:

Vpliv vasi na gospodarsko življenje mest v Južni Srbiji.

(Nadaljevanje.)

Drug velik vpliv dežele na gospodarski razvoj mest se je kazal v oblikah trgovskih kupčij in v načinu trgovanja. Kdor pogleda notranji ustroj tržišč, posebno oblike trgovskih obratov, mu pade takoj v oči nesorazmerno veliko število trgovin z mešanim blagom. Pod takim naslovom je razumeti prodajalne, v katerih se dobi od vsakega nekaj: kava, sladkor, železnina, moka, steklo, tekstilni izdelki, papir, barve, lesni izdelki, z eno besedo vse, kar potrebuje kmetijski dom ali kar kmet ne more sam pridelati in izdelati. Te in take prodajalne so še danes jako pogosti pojav v vseh večjih mestih in trgih. Ker njihov tip ne vstreza popolnoma razvoju specializirane trgovine v obliki posebnih branž, so take trgovine večkrat povod za konkurenco med na novo došliimi trgovci in že preje v dotičnem kraju nastanjenimi trgovci. Trgovine z mešanim blagom so v tesni zvezi s sistemom trgovanja pred osvobo-

ditvijs. In to je še danes slučaj. In kako? Po pravilih, preizkušenih tekmo dolgo vrsto let, se večina kupčij s podeželskimi odjemalci vrši na kredit. To se pravi, vsak kmet ima v mestu svojega »gazdca«, to je trgovca, pri katerem kupuje svoje potrebščine. Kupljenih stvari ne plača takoj, ampak jih prevzame z obljubo, da plača dolg, čim proda živino, tobak, opij in druge pridelke svojega gospodarstva. Podlaga temu kreditu je osebnost zaupanja in ponanzstvo. Trgovec-upnik vé iz izkušnje, kaj njegov odjemalec potrebuje, v kateri množini in koliko in za katero dobo mu more brez nevarnosti zaupati. Po teh ozirih uravnava trgovec svoje nakupe in prevzema obveze za plačilo nakupljenega blaga z eno besedo, kakor je od podeželskemu odjemalcu kreditiral, so v istem obsegu tudi veletrgovci v Skoplju, Bitolju in Solunu njemu kreditirali na določen rok. Na ta način se je tvorila veriga, katere početek je bil kmet. Od količine njegovih potreb je bila odvisna količina konzuma trgovskih predmetov. Njegove potrebe so ustvarjale tip trgovin in njegova solventnost je ustvarjala krize ali razvoj prometa. Boljše rečeno: vas je kot konzument imela krepak vpliv na obseg in jakost mestne trgovine in prometa, odnosno na napredek in nazadovanje mest v južni Srbiji. To je stanje, splošno vzeto, l. 1913., ko

je bila Južna Srbija osvobodjena. Od tega časa do danes so se ti vplivi nekoliko izpremenili vsaj v formi, če ne v bistvu. To sta povzročili v glavnem dve okolnosti: nove politične meje in izselitev Muslimanov iz Južne Srbije v Turčijo.

Z razširitvijo politične meje od Ristovca, Kopaonika in Javora do Albanskih Alp, Ohridskega, Prespanskega in Dojranskega jezera in s spojitvijo Vardarske doline z Moravsko dolino brez prejšnje carinske zaščite nastopil je v gospodarskem ustroju Južne Srbije popoln preokret, ki se ga lahko imenuje popolno tiho revolucijo.

V tem preokretu utrpela je večina mest ogromne udarce. To velja zlasti za mesta kakor Prizren, Debar, Priština, Stip, Ohrid, Bitolj in Gjevgjelija. Ona so imela pod otomansko upravo vsako svojo posebno nedotakljivo domeno ekonomskega poslovanja: imela so svoja več ali manj urejena tržišča, v katerih sta življenje in delo tekla po prilikah, ki so vladale med vaškim prebivalstvom njihovega okrožnega zaledja. Po vojni so ta mesta večinoma izgubila to zaledje. Ona je ostalo onstran meje v Albaniji in Grčiji. V kolikor vojne operacije niso prizadale materialne škode poslopljem in v kolikor se seljaški življ vsled bližine vojne črte ni preselil globlje v notranjost, v toliko je zaprtje meje

za poslovni promet ukinilo celokupno gospodarsko delavnost današnjih obmejnih mest. In kaj se je zgodilo? Ono, kar je pod temi okolnostmi bilo naravno in neizbežno. Pridobitniki, trgovci in obrtniki, živeli so v nadi, da se bodo meje proti Albaniji in Grčiji odprle za svobodno trgovanje. Ko jih je ta nada, po več kot pet letih, čakanja prevarila, in ko so uvideli, da bi ob čakanju brez starega poslovanja pošli vsi tekmo let nabrani prihranki, so uglednejši trgovci in obrtniki zapustili svoja stara bivališča in odšli globlje v notranjost, v mesta z novim povečanim prometom, v kolikor vsled kljubovalnega ponosa niso ostali, kjer so se rodili, in rajše prenašali bedo in pomanjkanje, nego se potikali po tujih krajih. Z odhodom teh izvrstnih in stvarno najmočnejših gospodarskih sil je zadel mesta dvojen udarec: izgubila so voditelje svoje prejšnje lokalne poslovne skupine in doživela, da je vrednost nepremičnin vsled poslovnega zastoja in pomanjkanja pridobitnikov padla na neverjetno nizino. Tako na primer se je moglo in se še danes mnogokrat more kupiti hišo v Prizrenu, Ohridu, Debru in Bitolju za četrtino ali celo petino njene nekdanje tržne vrednosti.

(Dalje prh.)

Industrija.

Svetovna energija strojev. Za l. 1926. so jo cenili na 260 milijonov konjskih sil. Stojeci stroji je imajo 125 milijonov KS, lokomotive itd. 110 milijonov, stroji na parnikih 25 milijonov. V Nemčiji uporabljeni parni stroji so imeli že leta 1840. 40.000 KS, l. 1896. 3.100.000, evropski pa leta 1840. 860.000, l. 1896. 40.300.000. Zelo zanimiv je prirastek na Pruskem; l. 1907. so imeli vsi industrijski stroji, kakršnekoli vrste, 8 milijonov KS, leta 1919 pa samo parni stroji 10 milijonov.

Železna industrija v Južni Afriki. Zupan velikega južnoafriškega mesta Pretoria je dejal, da bodo ustanovili tam novo železno in jekleno industrijo. V to svrhu ustanovljena družba bo oskrbljena z glavnico treh do štirih milijonov funtov; nadzorstvo bo prevzela vlada. Za podjetje so hoteli dobiti kapital v Evropi ali Ameriki, pa niso uspeli, ker so evropski železni veleindustriji ustvarjajočemu se podjetju nasprotni. V okolici Pretorie je na milijone ton železne rude precej dobre kvalitete in jih bo imela družba skoraj zastoj na razpolago. Po mnenju geologov tvori ta železna ruda zadostno podlago za osnovanje velike železne industrije. Da ni še do tega prišlo, je vzrok pomanjkanje priprave premogovne vrste na licu mesta. V Južni Afriki nahajajoči se premog je glede kvalitete v sredi med rjavim in dobrim črnim premogom. Doslej ga pa niso mogli spreminiti v koks, kakor je potreben v plavžih. Prav v zadnjem času pa je neka nemška industrijska tvrdka dobila primeren način pretvarjanja južnoafriškega premoga v koks. S tem je vse rešeno in ni nobene ovire več za postanek nove industrije.

Slaba delamoznost poljskih tovarnov. V lanskem poletju je naročila poljska vlada pri tovarni vagonov v Ostrovem in pri tovarni vagonov v Sanku zelo veliko število osebnih in tovornih vagonov za poljske državne železnice. Vrednost naročil je znašala skupno okoli 350 milijonov zlotov. A videlo se je, da tovarni naročilom nista bili kos in da nista mogli naloge niti oddale izvršiti. Prva tovarna bi bila morala izgotoviti 2800 osebnih in 18.000 tovornih vagonov, pa je izgotovila doslej samo 20 osebnih in 400 tovornih vagonov. Druga tovarna je dobavila sicer nekoliko več, a vendar dosti manj, kot so pričakovali. Zato bo vlada prevzela prvo podjetje v lastno upravo, kar tem lažje naredi, ker je že l. 1920/21. podjetju veliko posodila, pa ni dobila še nič nazaj. Kupnina bo znašala 5/8 milj. švicarskih frankov, v treh obrokih plačljivih.

Razširjenje kartela umetne svile. Zadnjič smo poročali, da so se združili obrati Snia Viscosa, Courtauld in Vereinigte Glanzstoff v interesno skupnost v svrhu kontrole in stabilizacije cen na trgu umetne svile. Zdi se, da to koncentracijsko gibanje še ni pri kraju; pogajanja gredo naprej in se širijo sedaj zlasti na Holandsko. Tamošnja tovarna umetne svile Euka je v ozkih stikih s Vereinigte Glanzstoff. O zaključkih pogajanj še nismo brali; gredo pa za tem, da stopi Holandska v mednarodni kartel.

Glavna zaloga



F. ŠIBENIK, Ljubljana.

Denarstvo.

Tri milijarde in 150 milijonov lir je bilo dosedaj podpisanih za italijansko liktorsko posojilo. Italijanski finančni minister Volpi je sporočil predsedniku vlade v posebnem pismu o izidu podpisovanja liktorskega posojila. Iz pisma finančnega ministra sledi, da so bile dosedaj podpisane 3 milijarde in 150 milijonov lir. Od tega zneska sta bili takoj v gotovini izplačani dve milijardi in 425 milijonov lir, 725 milijonov lir pa bo izplačanih v obrokih. Gornja številka pa ni še definitivna, kajti izven Evrope in po kolonijah zapade rok za podpisovanje liktorskega posojila šele 31. marca. Bonov državnega zaklada (navadnih, 5- in 7-letnih) je bilo konvertiranih za 20 mi-

lijard 358 milijonov lir, toda tudi ta številka še ni definitivna, ker se nadaljuje dobrovoljno konvertiranje bonov državnega zaklada, ki zapadejo v plačilo po 9 letih.

Obrestna mera avstrijske poštne hranilnice. Avstrijska poštna hranilnica obrestuje od 1. februarja t. l. dalje hranilne vloge s 4% p. a.

Rumunski dolгови. Pogajanja o odplačevanju rumunskih obveznosti tvrdkama Škoda in Ringhoffer so se ugodno zaključila. Sedaj so izpolnjene tudi rumunske zahteve. Generalna ravnateljka Löwenstein in Ringhoffer sta se po povratku iz Bukarešte, kjer sta dogovor podpisala, podala v Pariz k nadaljnjim pogajanjem. To potovanje je deloma gotovo v zvezi s konsolidacijo rumunskega dolga; kajti vprašanje dovolitve novega inozemskega posojila rumunski vladi je v zvezi z ureditvijo rumunskih dolžnih obveznosti. Tako beremo.

Na 4500 prebivalcev ena banka. V Ameriki so priredili v zadnjem času anketo o vprašanju, če ne trpi ameriško gospodarstvo na preobilici bančnih zavodov. Resni finančni krogi pravijo namreč, da je veliko število bank deželi gospodarsko nevarno. Na 4500 prebivalcev pride en bančni zavod; in sicer na vzhodu na 7500 prebivalcev ena banka, na zahodu in jugu pa že na 800 do 1500 prebivalcev. Ker je veliko število bank majhnih, je združena s tem seveda neka negotovost. Povprečna glavnica bank znaša 100.000 dolarjev, depoziti pa 1 milijon 500.000 dolarjev.

Davki in takse.

Beograjska trgovska zbornica za odpravo davka na poslovni promet. Na zadnji plenarni seji trgovske zbornice v Beogradu, ki se je vršila dne 1. t. m., je podal izbrpen referat o davku na poslovni promet po nalogu trgovske, obrtniške in industrijske komore tajnik Centrale industrijskih korporacij g. dr. C. Gregorič. Na podlagi njegovega referata je trgovska zbornica sklenila naglasiti nujno potrebo, da se ukane pobiranje navedenega davka, ki poleg drugih, jako trdih davkov preobčutno obremenjuje gospodarstvo. Zbornica je hkrati sklenila, da odpošlje v tem smislu posebno spomenico na merodajne faktorje in jih naprosi, da vsaj na ta način ublažijo težak položaj, v katerem se nahaja gospodarstvo.

Carina.

Carinski prejemki v drugi desetini meseca januarja t. l. V drugi desetini meseca januarja t. l. so pobrale centralne carinske blagajne na carini sledeče zneske: v Beogradu 10.161.846 Din, v Zagrebu 13.339.865 Din, v Novem Sadu 7 milj. 643.362 Din, v Ljubljani 7.890.936 Din, v Dubrovniku 3.388.987 Din, v Skoplju 2.685.499 Din, v Splitu 1.942.919 Din, skupaj 47.053.414 Din. Napram 1. desetini januarja je donos porastel za okroglo 19 milijonov dinarjev. Od 1. aprila 1926 do 21. januarja 1927 se je pobralo na carini 1.386.714.530 Din, kar znači napram proračunu 1.329.206.938 Din okoli 57 milijonov dinarjev presežka.

RAZNO.

Vidiranje izvornih spričeval za Češkoslovaško ukinjeno. Ministrstvo zunanjih del je obvestilo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da je prejelo od našega poslatništva v Pragi poročilo, da je češkoslovaška vlada ukinila vidiranje spričeval o izvoru.

Popravila navedb živinskih potnih listov. Na predstavitve neke tvrdke in enako predstavko, naslovljeno na Ministrstvo poljoprivrede in vod od nekega obmejnega živinozdravnika glede izpremembe navedbe namembnega kraja (destinacije) na živinskih potnih listih, je ministrstvo poljoprivrede in vod izdalo na državne obmejne veterinarje okrognico, v kateri naroča: »Živinski potni list je javna listina. Živinske potne liste izstavlja v to poklicana občina, odnosno za to pooblaščen občinski organ. Občina je dolžna v živinskem potnem listu poleg drugega označiti tudi namembni kraj, v kojega se dotična živina odpravi. Na Hrvatskem na primer obstoji predpis — in to vsekakor ne brez razloga — da velja kot oddajno mesto samo ono mesto, ki je v živinskem potnem listu zabeleženo in če želi lastnik dotično žival odpraviti v drugi kraj, mora občinski

organ na istem živinskem listu zabeležiti mesto, v koje se ima živina odpraviti. Če ni tedaj pri odpravi živine v inozemstvo določeno mesto, kam naj se odpravi, je potni list že z ozirom na predpise veterinarske konvencije z Avstrijo pomanjkljiv. Izpremeniti namembno mesto po želji lastnika more le ona oblast, ki izdaje živinske potne liste, odnosno njen zato pooblaščen organ in nikakor ne uradni veterinar. Uradni veterinar mora v svoji klavzuli kot namembno mesto označiti samo ono mesto, koje je kot tako navedla občinska oblast. Tudi bi izpremembe, napravljene na javni listini po za to nepoklicanem organu mogle izzvati opravilene ugovore tudi s strani inozemskih oblasti.

Zadovoljnost Nemcev radi ukinitve medzavezniške vojaške kontrole. Mnogi listi dajejo duška svoji zadovoljnosti, da je prenehala delovati medzavezniška kontrolna komisija. Nekateri člani te kontrole komisije pa ostanejo v Berlinu, da dopolnijo poročilo komisije, ki ga je treba predati Družbi narodov. Istotako ostanejo v Berlinu tudi vojaški izvedenci, ki so bili dodeljeni tej komisiji, in bodo priključeni posameznim poslaništvom zavezniških držav. Glede sporazuma, ki je bil dosežen včeraj v Parizu v vprašanju nemških utrd na vzhodu, pravi »Taegliche Rundschau«, da niso še znane podrobnosti sporazuma. Navzlic temu se smatra sporazum za Nemčijo ugoden in zatrjuje se, da obramba vzhodne Prusije s sporazumom ni ogrožena.



Iskanje petroleja v Maroku. Petrolej tvori v današnji dobi tehnike eno izmed največjih potreb vsake države. Zato se smatrajo v resnici za najsrečnejše in najbogatejše one države, ki ga imajo v izobilju. Tem državam ne samo da popolnoma zadostuje doma, pač pa zalagajo z njim tudi tuje države in imajo torej v petroleju svoje najvažnejše eksportno blago. Na Francoskem ga neizmerno porabijo za avtomobile, za letala in za različne druge stroje in tako mečejo narodne finance v resno zadrego vsled velikankega uvoza. To je napotilo Francijo, da je začela zopet iztikati po Maroku, če bi morda ne izsledila kakih novih petrolejskih vrečev in polj. Francija je s tem začela že pred vojno in sedaj v tem nadaljuje. Merodajni faktorji imajo res veliko upanja, da bodo našli petrolej v velikih količinah.

Zaščita najemnikov pred povišanjem najemnine v Italiji. Vsled pritožb proti prekomernemu povišanju najemnin so oblasti v Neaplu in drugih mestih ustanovile komisije, ki odločajo o primernosti najemnin. Za posredovanje smejo prositi komisijo vsi najemniki, ki plačujejo višjo nego štirikratno predvojno najemnino. Ker je papirnata lira vredna en četrtino do ene petine zlate lire, ustreza dovoljeni povišek najemnine štirikratni predvojni vrednosti stanovanja.

Gospodarske vesti. Zračna črta Rim-Benetke—Dunaj je začela obratovati 1. februarja. — Ameriški aviatik Noel Davis bo letel poleti brez presledka iz Newyorka v Pariz; to je hotel napraviti lanj francoski stotnik Fonck, pa mu je aeroplan zgorel, oziroma so mu ga Amerikanci zažgali. — Ameriška avtomobilna tvrdka Dodge Brothers (Brüder) Auto je zaključila lansko leto s prometom 252,9 mil. dolarjev napram 216,8 milijonom v letu 1925. Čisti dobiček je znašal 27,7 milj. dolarjev, leto prej pa 28,6. — Kruppovo posojilo v Ameriki bo do 15. junija t. l. že plačano, tako pravi bančna tvrdka Goldmann, Sachs and Co. Do-

mače Kruppovo posojilo na Nemškem v znesku 45 milijonov mark je bilo takoj po otvoritvi že podpisano in zaključeno. »Uspeh emisije je nad vse pričakovanje ugoden.« — Ustvarja se vzhodnonemški koncern livarn železa; tovarne, ki so akcijo započele, imajo vseskozi zadovoljivo zaposlenost; tudi eksport je prav dober. — »Tribuna« je poročala, da je neka nemška finančna skupina kupila našo ladjedelnico v reškosušaškem pristanišču in da bo gradila tam novo jugoslovansko trgovsko brodogradilnico. Hkrati bomo, tudi dementije o tem poročilu. — Kažejo se znaki prihajajočega svetovnega elektrotrasta. — Bančni konsorcij na Nemškem je prevzel 300 milijonov mark 5 odstotnega nemškega notranjega posojila, na katero se bo začelo podpisovanje ta teden. Ostalih 200 milijonov bodo dali v podpis šele čez 9 mesecev. Menda bo posojilo takoj po otvoritvi že podpisano. — Boj v plovi na Labi je postal izredno hud, družbe si na vso moč konkurirajo. — Na obnem zboru Britanske ogrske banke so sklenili izdajo nad 121 tisoč kosov novih delnic po 50 pengö; s tem se bo delniška glavnica zvišala na 12 milijonov pengö. — Letni zaključek Latvijske banke (Riga) izkazuje 2,5 milj. latov čistega dobička in smatrajo položaj banke za popolnoma stabilen. 1 lat je ca. 10 dinarjev. — Prodajanje kablov se je poslabšalo. — Pred nekaj meseci je rumunska vlada prepovedala uvoz rabljenih strojev v Rumunijo; to pa zato, ker je hotela otežkoti naselitev industrij. Sedaj so prepoved preklicali. — Lani je bilo na Češkoslovaškem 10.825 hotelov, gostiln, turističnih prenočišč itd. Hotelske organizacije se zavzemajo za zaščito nazivanja hotel za one obrti, ki po svoji kakovosti in po primernem številu sob izpolnjuje pogoje, ki jih stavimo na označbo hotel. Tej zahtevi bo novi obrtni red, ki ga sedaj izdelujejo, ugodil. — V industrijskih krogih Lodža je sodno nadzorstvo nad tvrdko Rosenblatt povzročilo veliko vnemirjenje. Banka Gospodarstva Krajovega, eden največjih poljskih denarnih zavodov, je bila pri tvrdki Rosenblatt angažirana s 600.000 dolarji. Časopisje in javnost trdita, da je dajala banka tvrdki neprestano kredite, čeprav je bilo znano, da je bila tvrdka že več let na zelo slabih nogah. — Od 1. aprila do 31. decembra so znašali carinski dohodki Jugoslavije 1315 milijonov dinarjev, državni proračun jih je imel naračunane na 1238 milijonov dinarjev; plus je torej 77 milijonov. A v istem času leta 1925 so znašali carinski prejemki 1402 milj. dinarjev napram naračunjenim 1267 milijonom dinarjev, diferenca je torej 135 milijonov. Lanski dohodki omenjene dobe so bili za 87 milijonov dinarjev manjši kot predlanski. — Od 1. februarja naprej se vrši med Bolgarijo in Češkoslovaško čez Ogrsko, Avstrijo, Jugoslavijo, Poljsko ali Rumunijo direktni blagovni promet. Temelj pogodbe je mednarodni Bernski dogovor. S tem je promet med obema državama zelo olajšan.

Po svetu. Švicarski kreditni zavod v Zürichu je imel lani 10.320.000 švic. frankov čistega dobička, leta 1925 pa 9 milijonov 450.000 frankov. Predlagali bodo kot lani 8-odstotno dividendo. — Ogrski dajejo onim kmetom, ki se pečajo s kulturo hmelja, kredite z zelo ugodnimi pogoji, za dobo do 12 let. Letos bo s hmeljem obdelanih okoli 250 katastralnih oral. — Predpogajanja poljskih odposlancev v Ameriki za posojilo potekajo zelo ugodno. Poljski vladni krogi računajo z gotovostjo na posojilo 250 milijonov dolarjev, prvi obrok bo znašal 53 milijonov dolarjev. Uradna pogajanja se bodo pričela 10. t. m. — I. G. Farbenindustrie je skupaj z drugimi v poštev prihajajočimi kemičnimi tovarnami oddala prodajo žveplenega natrija posebni družbi. Vrtanje za petrolejem v Pfalzi ni imelo nobenega pozitivnega uspeha. — Pri pregledu knjig so videli, da ima budimpeštanska tekstilna tvrdka Rosenberg, Klein in Garai 210.000 pengö nepokritih dolgov. Ustavila je izplačila in je zaprosila za prisilno poravnavo. Oškodovanih je 82 kreditorjev. Tvrdka ponuja 40-odstotno poravnalnost. — Lani so v 11 mesecih samo v malem Uruguayu zaklali 948.000 ovac. To so obratili! — »Journal of Commerce« poroča iz Washingtona, da se pripravljajo tam pogajanja za najetje rumunskega posojila. — Avstrijsko pivovarstvo zelo toži vsled novega

TRIKO-PERILLO
za moške, žene in otroke,
volna v raznih barvah, rokavice,
negovne, dokolenice, nahrbtniki,
mleči za tolarje in torce, dežniki,
klobi, škofci, krpice, palice, vilice, noži,
karije, potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, brivce
edino le pri trvdki

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene! Na veliko in malo!

davka na pivo. Po uveljavljanju davka 1. dec. 1926 je nastopilo veliko nazadovanje v konsumu piva, ki je doseglo pri posameznih pivovarnah 40 odstotkov. — S 1. septembrom se prične brzovozna pošta med Francijo in Argentino. Za prevoz čez Atlantik bodo potrebovali v začetku 7 in pol dni, nato pa samo 4. Do Kapverdskih otokov bodo vozili pošto aeroplani, od tam do otoka Fernando da Noronha ladja, nato zopet aeroplani. — Obtok bankovcev Češkoslovaške Narodne banke je ostal v začetku februarja pod 7 milijoni. Kovinsko kritje obtoka bankovcev je znašalo 72.9 odstotkov. — Finančni odbor ameriškega senata je sprejel predlog o povrnitvi nekdanj soražne lastnine, a v popolnoma spremenjeni obliki, ki pomeni v osmih bistve-

nih točkah za dotičnike veliko poslabšanje. — Švedski trust vžigalnic bo zvišal glavnico za 90 milijonov švedskih kron, nove akcije bodo izdali po 230 odstotkov. Polovico bodo porabili za nakup oziroma odkup neke chilenske vžigalnice družbe, ki je sedaj v holandskih rokah in za nakup delniške večine mednarodne vžigalnice korporacije; druga polovica je pa je namenjena za velike transakcije v Evropi, najbrž tudi za prevzete francoskega vžigalnicega monopola. Zadnja emisija vžigalnicega trusta v višini 90 milijonov kron se je izvršila leta 1924. — Leta 1923 so nakopali na Ogrskem 77 milijonov met. stotov premoga, leta 1924 71.6, l. 1925 63.3, leta 1926 pa 66.5 mil. stotov. — Jugoslovansko trgovsko ministrstvo objavlja, da nastopi pri državnih dobavah iz inozemstva popust carine, oziroma popolna carinska prostost. — Beremo, da so sklenili Ogrji in Rusi trgovsko pogodbo in da se bodo obenem začele redne diplomatske zveze med obema državama. Pogajanja je vodil bivši ogrski zunanji minister dr. Gratz.

Nova sveska »Bankarstva« Februar 1927. Primli smo februarjsku svesku ekonomskega časopisa »Bankarstva« i pored ostalog materijala, nalazimo v njej sledeče rasprave i članke: Lj. St. Kosier: Potreba ostvarenja mednarodne štedne unije. Dr. Bogumil Vošnjak: Kongres narodnih gospodarja i ekonomista. Dr.

Jovan M. Savić: Mere za suzbijanje skupne. Mirko Kus Nikolajev: Socijalna zaštita i eugenika. Prof. Bran. B. Todorović: Naš ratni dug u Americi. Fadili Kurtagić: Socijalni položaj bankovnih činovnika u Jugoslaviji. Dr. Vidan O. Blagojević: Pravni značaj i tehnika naših finansijskih zakona. Dott. Francesco Lami: Pitanje zaštite izseljeničkih ušteda. A. Erpkin: Projekat neposrednih poreza. F. D. Podbreznik: Predviđanje i uklanjanje ekonomskih kriza. Milan Juzbašić: Za progres privrede. Testament Bankara M. A. Rotschilda. Dr. Fran Černe: Bilansa izseljenika Slovenije. Pored toga i ova sveska imade uspele karikature Ministra Finansija dr. B. Markovića, i Ministra Saobraćaja, Generala Milosavljevića, oboje iz pera Seg. Mironovića, nadalje crtež od poznatog italijanskog grafičara Talmara o industrijskom radništvu itd. — Godišnja pretplata 250.— Dinara, Uprava lista u Zagrebu.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 28. januarja se je pripejalo 102 svinji. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 75 Din, 7—9 tednov 150 do 200, 3—4 mesece 250 do 350, 5—7 mesecev 400 do 450, 8—10 mesecev 500 do 550. 1 kg žive teže 9.50 do 10, mrtve 15 do 16 Din. Prodalo se je 56 komadov.

Dunajska borza za kmetijske produkte. (2. t. m.) Nivo cen na severnoameriških terminskih borzah in na kontinentalnih tržiščih se je znižal. Na dunajskem tržišču je bilo ob izredni rezerviranosti slabo razpoloženje. Pšenica kljub cenejšim ponudbam ni našla kupcev. Tudi rž je postala mirnejša. Kupčija v pivovarskem ječmenu mrtva. Konsum za oves je rezerviran, vendar so tudi ponudbe nezadostne. Turščica tendira mirnejše. Tudi povpraševanje po moki se je zmanjšalo. Uradno notirajo vključno blagovno prometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 40.75—41.25, madžarska Tisa (79—80 kg) 46.50 do 47.50; rž: marchfeldska 36.25—36.50, peštanska 36.75—37; ječmen: domači pivovarski I. 38—41, slovaški 38—41.50; turščica: 25—26; oves: domači 27.225 do 27.50; moka »0« (cene na debelo): domača 72.50 do 75.50, madžarska 69—74, jugoslovenska 67—69.

DOBAVA, PRODAJA.

Nabava treh lesenih avtomobilnih garaž. Ministrstvo pošte in telegrafa v Beogradu razpisuje z direktno pogodbo dobavo treh lesenih avtomobilnih garaž. Drazba bo dne 10. februarja 1927 ob 11. v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, soba št. 42. Pogoji se lahko vpogledajo in kupijo pri avtoreferentu poštne direkcije v Ljubljani.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
posrežba!

Zahtevajte cenik!

Linski Velesejem

najugodnejši kupčijski trg v Evropi!

Pomladanski velesejem
od 6. do 12. marca 1927.

1600 blagovnih skupin iz vseh strok.

Zahtevajte podrobna pojasnila in
prospekte od častnega zastopstva

STEGU IN DRUGI
LJUBLJANA, Gledališka ul. 8
Telefon 925.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovidno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovidno
rudninsko vodo.

Lasna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave z
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

VINOCE

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana
nudi

**najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega
vina.**

Zahtevajte ponudbo!

**Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

Vse vrste trgovske knjige kot: ameri-
skanški Journali, glavne knjige b. gajniške
knjige, vsakovrstne širace, bioke, mape
kakor tudi vse vrste šolske zvezke vam
nudi s svojimi prvovrstnimi izdelki naj-
ugodnejše

A. JANEŽIČ, Ljubljana
Florianska ulica št. 14

knjigoveznica, industrija šolskih
zvezkov in trgovskih knjig.

Na veliko! Na malo!

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo
v vseh opremlj.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Posk v vezanju brezplačen.
Veletna garancija

Delavnica za popravila.
Nizke cene, tudi na obrabo.

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za
vsa v tiskarsko
stroko spadajoča
dela. Tiska vse
tiskovine za trgo-
vino, industrijo in
urade; časopise,
knjige, koledarje,
letake, posetnice
i. t. d. i. t. d.
Lastna knjigoveznica.

Trgovci, obrtniki, industrijalci, razširjajte
„TRGOVSKI LIST“!

= LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA =

(Ustanovljena 1900.)

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brezice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Ma-
ribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo,
Spilj, Trst, Zagreb, Ljubljana, Logatec.

Belniška glavica Din 50,000.000—
Skupne rezerve nad Din 10,000.000—

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. šte. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Dreža dr. IVAN PLES. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot indus. in tiskarje: A. SEYER, Ljubljana.